

dr hab. Bartłomiej H. Toszek, prof. US
Instytut Nauk o Polityce i Bezpieczeństwie
Uniwersytet Szczeciński

Szczecin, dn. 17 maja 2024 r.

RECENZJA

dorobku naukowego dr Łukasza Danela ubiegającego się o stopień doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauk o polityce i administracji

Niniejsza recenzja została przygotowana w związku z powołaniem mnie przez Radę Dyscypliny Nauki o Polityce i Administracji Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie na recenzenta w komisji habilitacyjnej w ramach postępowania o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauk o polityce i administracji dr Łukaszowi Danelowi.

Przedmiotem recenzji, stosownie do art. 219 ust. 1 pkt 2 ustawy z dn. 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 742 ze zm.), jest ustalenie czy osiągnięcie naukowe zgłoszone przez Habilitanta, tj. cykl powiązanych tematycznie publikacji naukowych pt. „Przyczyny oraz systemowe i międzynarodowe konsekwencje wystąpienia Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej” stanowi znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauk o polityce i administracji. W treści recenzji dokonano również (zgodnie z art. 219 ust. 1 pkt 3 Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce) oceny, czy Habilitant wykazuje się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej.

1. Sylwetka habilitanta

Doktor Łukasz Danel ukończył studia magisterskie na kierunku Stosunki międzynarodowe w Akademii Ekonomicznej (obecnie Uniwersytet Ekonomiczny) w Krakowie (UEK), uzyskując tytuł zawodowy magistra. Obroniona przez niego w 2004 r. praca magisterska (pod kierunkiem dr Danuty Kabat) nosiła tytuł „Unia Europejska między organizacją międzyrządową a państwem ponadnarodowym”. Natomiast w 2012 r. uzyskał w Instytucie Politologii

Uniwersytetu Wrocławskiego stopień doktora nauk społecznych z zakresu nauk o polityce, po obronie (z wyróżnieniem) pracy zatytułowanej „Izba Lordów w parlamentarystyce brytyjskiej” (pod kierunkiem prof. dr hab. Jerzego Kornasia).

Kariera zawodowa Habilitanta pozostawała związana z Katedrą Studiów Politycznych (d. Katedrą Nauk Politycznych) UEK, gdzie początkowo (w latach 2005-2012) był asystentem, a od 2012 r. jest zatrudniony na stanowisku adiunkta. Pracując na UEK, Habilitant pełni również szereg funkcji dodatkowych, tj. sekretarza Komitetu organizacyjnego Olimpiady wiedzy o Polsce i świecie współczesnym (od 2007 r.), członka Zespołu ds. programowo-dydaktycznych w Instytucie Politologii, Socjologii i Filozofii (od 2020 r.) oraz zajmuje stanowisko ds. mediów społecznościowych w ramach Departamentu Marki i Komunikacji UEK (od 2020 r.). Ponadto, jest on kierownikiem Komitetu Programu UEK Honours „WISE” (od 2023 r.), dyrektorem merytorycznym (realizowanego przez Krakowską Szkołę Biznesu UEK) Programu MBA in Community Management (od 2023 r.), a także pełnomocnikiem Rektora UEK ds. równego traktowania (od 2022 r.), który jest równocześnie przewodniczącym uczelnianej Komisji ds. równego traktowania.

2. Ocena osiągnięcia naukowego Habilitanta

Jako osiągnięcie naukowe stanowiące podstawę ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauk o polityce i administracji Habilitant wskazał cykl powiązanych tematycznie publikacji naukowych zatytułowany „Przyczyny oraz systemowe i międzynarodowe konsekwencje wystąpienia Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej”, który obejmuje 18 pozycji, tj. monografię autorską *Zrozumieć Brexit. Przyczyny wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z Unii Europejskiej* (Wydawnictwo Scholar, Warszawa 2022, ss. 197), 9 artykułów naukowych (w tym 6 w języku angielskim) opublikowanych w czasopiśmie krajowym (spośród których 8 znajduje się w ministerialnym wykazie czasopism punktowanych) oraz 8 rozdziałów w pracach zbiorowych (wydanych poza Krakowem, tj. mających dla Habilitanta wymiar ponadlokalny). Cykl ten jest względnie spójny i powiązany tematycznie, bowiem niemal wszystkie jego elementy dotyczą politycznych aspektów procesu wyjścia Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej (tj. brexitu) w odniesieniu do sytuacji wewnętrznej lub stosunków zagranicznych tego państwa. Luźny związek z resztą cyklu wykazuje artykuł naukowy *Dynamika zmian brytyjskich partii politycznych i systemu partyjnego w XXI wieku* („Przegląd Europejski”, 2023, nr 2, s. 113-132, we współautorstwie z W. Sokołem), a śladowy – artykuł naukowy *Brytyjskie dylematy konstytucyjne „pytania z West Lothian”* („Studia Polityczne”, 2017, t. 45, nr 4, s. 109-127), który dotyczy problematyki dewolucyjnej. Wszystkie opracowania zostały opublikowane w latach 2016-2023, co poniekąd wynika z samej tematyki cyklu.

Niewątpliwie, najważniejszym elementem cyklu publikacji jest monografia *Zrozumieć Brexit...* Nie zawiera ona wprawdzie rozdziału metodologicznego, lecz funkcję tę wypełnia wstęp, w którym Habilitant określił cel badawczy („jak to się stało, że do Brexitu ostatecznie doszło”) i sformułował pytania badawcze, tj.:

- 1) jaki był charakter relacji Wielkiej Brytanii z integrującą się Europą, jakie były przesłanki stymulujące i spowalniające udział Brytyjczyków w procesach unifikacyjnych, jaka była geneza brytyjskiego eurosceptycyzmu i uwarunkowania jego rozwoju począwszy od okresu poprzedzającego przystąpienie Wielkiej Brytanii do Wspólnot Europejskich?
- 2) jakie było tło polityczne, gospodarcze i społeczne referendum ws. wyjścia Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej w 2016 r., jak przebiegała kampania referendalna (tj. jakie argumenty podnosili zwolennicy i przeciwnicy brexitu)?
- 3) czy można było uniknąć wyjścia Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej na etapie referendum brexitowego oraz po jego zakończeniu?

W dalszej części wstępu Habilitant wskazał zastosowane metody badawcze (tj. historyczną, instytucjonalno-prawną i analizy treści) oraz ogólnikowo określił rodzaj wykorzystanego materiału źródłowego, zaliczając do niego monografie, prace zbiorowe i artykuły naukowe autorów polskich i zagranicznych oraz „wiele raportów, analiz, a także innego rodzaju opracowań o charakterze zarówno naukowym, jak i publicystycznym”.

Sposób, w jaki Habilitant sformułował cel i pytania badawcze w monografii *Zrozumieć Brexit...* wydają się właściwe raczej dla opracowania publicystycznego, niż naukowego, aczkolwiek nie można odmówić im jasności i konkretności, co przy poczynionym przez Habilitanta założeniu dotarcia ze swoją książką do szerokich rzesz czytelników (a nie tylko wąskich gremiów naukowców), należy ocenić pozytywnie. Wskazane we wstępie metody badawcze nie wyczerpują katalogu narzędzi badawczych, którymi w rzeczywistości posłużył się Habilitant przy konstruowaniu swojej monografii. Przedstawienie brexitu jako konsekwencji złożonych procesów zachodzących w Wielkiej Brytanii i Unii Europejskiej (a wcześniej we Wspólnotach Europejskich) w kontekstach krajowym (brytyjskim), europejskim i do pewnego stopnia globalnym, a ponadto w wymiarach politycznym, gospodarczym i społecznym, wymagało niejako w sposób naturalny sięgnięcia po metodę systemową (a właściwie mikro- i makrosystemową oraz systemową średniego rzędu). Omówienie pogłębiających się rozbieżności w poglądach dotyczących brytyjskiego uczestnictwa w europejskich procesach integracyjnych przed i po przystąpieniu Wielkiej Brytanii do Wspólnot Europejskich, a zwłaszcza w okresie poprzedzającym i podczas kampanii referendalnej w 2016 r., wiązało się natomiast z zastosowaniem metody komparatywnej. W pewnym zakresie Habilitant sięgnął również po inne metody badawcze, jak np. analizę ekonomiczną, metodę behawioralną, czy metodę scenariuszową. Dziwi zatem, dlaczego we wstępie do swojej monografii wskazał tylko niektóre (i to niekoniecznie najważniejsze) z zastosowanych przez siebie metod. We wstępie (ani w żadnej innej części

monografii) nie wskazano istniejącej literatury naukowej nt. brexitu (Świadczącej o znajomości stanu badań nad tym procesem), a zwłaszcza nie wyjaśniono, dlaczego pozycje wskazane w wykazie wykorzystanych do konstruowania monografii *Zrozumieć Brexit...* materiałów źródłowych i literatury (błędnie zatytułowanym „Bibliografia”) zostały uznane przez Habilitanta za kluczowe w jego badaniach.

Pierwszy rozdział analizowanej monografii dotyczy stosunku Wielkiej Brytanii wobec europejskich procesów integracyjnych poczynawszy od zakończenia II wojny światowej, poprzez churchillowskie koncepcje współpracy ze Wspólnotami Europejskimi, dołączenie do tych organizacji w latach 70-tych XX w., rozwój i umacnianie się eurosceptycyzmu w dwóch kolejnych dekadach, aż po pozorną poprawę relacji brytyjsko-europejskich pod rządami laburzystów w latach 1997-2010. W następnym rozdziale, Habilitant przedstawił sylwetkę D. Camerona (uznając go za architekta referendum w 2016 r.), opisał polityczno-społeczny kontekst przejęcia władzy przez Partię Konserwatywną w 2010 r. wskazał na długoterminowe i bezpośrednie przesłanki warunkujące przeprowadzenie referendum ws. brexitu oraz wyjaśnił w jaki sposób przebiegała kampania referendalna i jaka była jej tematyka. Chociaż w obu tych rozdziałach Habilitant udzielił odpowiedzi na wszystkie części obu pierwszych pytań badawczych, to jednak sformułowane przez niego wnioski nie mogą być uznane za odkrywcze, w kontekście wyników badań prowadzonych przez innych naukowców zajmujących się problematyką relacji Wielkiej Brytanii z Unią Europejską. Oba te rozdziały stworzyły jednak tło dla najbardziej wartościowej części monografii *Zrozumieć Brexit...*, tj. rozdziału trzeciego, w którym Habilitant porównał przewidywane i rzeczywiste wyniki referendum w 2016 r. (ze wskazaniem, w jaki sposób rozłożyły się głosy w ujęciu terytorialnym), przeprowadził analizę przyczyn zagłosowania przez Brytyjczyków za wyjściem ze struktur unijnych (w szczególności wyjaśnił zależność brexitu od populizmu, eurosceptycyzmu i nacjonalizmu) oraz wskazał pojawiające się dylematy prawne i polityczne w poreferendalnej rzeczywistości. Pracę wieńczy podsumowanie, w którym Habilitant streścił swoje wcześniejsze rozważania, akcentując specyfikę brexitu, jako zjawiska politycznego i społecznego, fenomenu w skali brytyjskiej i europejskiej oraz niebezpiecznego precedensu w procesie rozwoju Unii Europejskiej.

Monografię *Zrozumieć Brexit...* należy uznać za pracę wartościową pod wieloma względami. Jest ona kompendium wiedzy nt. procesów, które stanowiły przyczynę zachowania przez Wielką Brytanię dystansu wobec europejskich procesów integracyjnych, zarówno przed, jak również po przystąpieniu do Wspólnot Europejskich, a ostatecznie doprowadziły do wytworzenia się w społeczeństwie brytyjskim (w tym znacznej części klasy politycznej) przekonania o zasadności opuszczenia Unii Europejskiej. W tym kontekście książka ta rzeczywiście umożliwia „zrozumienie brexitu”, tj. realizację tytułowego założenia poczynionego przez Habilitanta. Klarowność wywodów i nieposługiwanie się naukowym metajęzykiem powodują z kolei, że monografia może stanowić przedmiot zainteresowania nie tylko ograniczonego grona

specjalistów (zawodowo zajmujących się problematyką relacji między Wielką Brytanią i Unią Europejską), lecz także ogółu czytelników. Jest to istotne, tym bardziej, że wielość i złożoność przyczyn brexitu, długotrwałość i zawilość negocjacji prowadzonych przez władze brytyjskie i unijne oraz długofalowe konsekwencje wyjścia Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej, pozostają niejasne dla większej części polskiego społeczeństwa (które postrzega te kwestie niemal wyłącznie z perspektywy europocentrycznej). Należy również podkreślić, że chociaż od referendum ws. brexitu minęło już 8 lat, to poświęconych temu zagadnieniu pozycji książkowych w języku polskim jest wciąż bardzo mało. Monografia *Zrozumieć Brexit...*, pomimo swojej niewielkiej objętości, w znacznym stopniu wypełnia tę lukę.

Oprócz w/w monografii, w skład cyklu publikacji wchodzi artykuły naukowe i rozdziały w pracach zbiorowych. W zdecydowanej większości odnoszą się one bezpośrednio do problematyki brexitu, opisując i analizując to zagadnienie w kontekście: uwarunkowań historycznych, prawnych, politycznych i społecznych referendum 2016 r. oraz jego implikacji; czynników determinujących brexit i poszczególne fazy jego rozwoju (w tym w odniesieniu do przyszłych relacji brytyjsko-unijnych); wpływu brexitu na brytyjski model demokracji, systemy prawny, polityczny i partyjny (w wybranych obszarach), a także integralność i spójność Wielkiej Brytanii jako organizmu państwowego; które to problemy zostały wskazane w treści autoreferatu Habilitanta jako motywy przewodnie cyklu. Prace te częściowo pogłębiają, a częściowo uzupełniają rozważania zawarte w monografii *Zrozumieć Brexit...* Należy przy tym podkreślić, że ich dobór nie ma charakteru przypadkowego, lecz wskazuje na z góry powziętą przez Habilitanta myśl przewodnią, co odpowiada koncepcji cyklu powiązanych tematycznie publikacji naukowych. Pod względem sposobu prowadzenia analizy (w szczególności doboru i wykorzystania metod badawczych) prezentują one analogiczny do w/w monografii, tj. bardzo dobry, poziom naukowy.

Wszystkie elementy cyklu publikacji (oprócz przyjętych dla nich indywidualnych celów) realizują cel ogólny (stanowiąc opis, analizę i ocenę wybranych aspektów procesu opuszczania przez Wielką Brytanię Unii Europejskiej), a ponadto 8 celów szczegółowych (którym Habilitant przypisał poszczególne elementy cyklu). Cele te (określone na s. 12-13 autoreferatu) zostały określone w sposób umożliwiający niemalże kompleksową (tj. z wyłączeniem czynników gospodarczych) analizę czynników leżących u podłoża brexitu oraz stanowiących jego (realną lub potencjalną) implikację. O ile cele (ogólny i szczegółowe) sformułowane przez Habilitanta wydają się dość oczywiste i nie zaskakują swoją oryginalnością, to wyprowadzone z nich hipotezy badawcze są nader interesujące. Habilitant określił bowiem 6 hipotez o następującej treści:

- 1) wskazanie jednej, głównej przyczyny brexitu nie jest możliwe, gdyż decyzja o brexicie jest wypadkową wielu różnych czynników mających swoje wytłumaczenie w długiej i

skomplikowanej historii dwustronnych relacji pomiędzy tymi podmiotami, a także efektem błędów i zaniedbań brytyjskich elit politycznych;

- 2) proces brexitu doprowadzi do przejściowej destabilizacji w brytyjskim systemie politycznym Zjednoczonego Królestwa, m.in. poprzez zachwianie równowagi między różnymi gałęziami władzy, czy też zmiany w układzie sił pomiędzy głównymi partiami politycznymi, ale nie zachwieje to podstawami tego systemu;
- 3) brexit doprowadzi do trwałej i nieodwracalnej ewolucji charakterystycznego dla Wielkiej Brytanii modelu demokracji większościowej w kierunku modelu konsensualnego;
- 4) brexit wzmocni poczucie tożsamości narodowej mieszkańców krajów wchodzących w skład Wielkiej Brytanii, co będzie podstawą do rozpoczęcia dyskusji nad jeszcze większym pogłębieniem procesów dewolucyjnych w ramach państwa brytyjskiego;
- 5) brexit wymusi redefinicję brytyjskiej polityki zagranicznej oraz wpłynie jednoznacznie pozytywnie na jego współpracę polityczną i gospodarczą z tradycyjnymi sojusznikami, w tym zwłaszcza ze Stanami Zjednoczonymi;
- 6) wynik referendum z 2016 r. oraz opuszczenie przez Wielką Brytanię Unii Europejskiej nie zakończą z tym państwem dyskusji nad zasadnością jego uczestnictwa w procesach integracji europejskiej.

Sposób, w jaki postawione zostały poszczególne hipotezy, jednoznacznie wskazuje, że Habilitant posiada ugruntowaną wiedzę na temat brexitu, jego szerokiego kontekstu społeczno-gospodarczego, prawnego i politycznego (w tym partyjnego), a ponadto rozumie wielowymiarowe znaczenie tego procesu na płaszczyźnie brytyjskiej (w relacjach wewnętrznych oraz poprzez oddziaływanie na politykę zagraniczną), europejskiej (w tym w kontekście przyszłych kierunków rozwoju Unii Europejskiej) i globalnym (dostrzegając implikacje dla rozwoju stosunków atlantyckich).

Przy pomocy tych samych metod badawczych, które zostały wskazane we wstępie do monografii *Zrozumieć Brexit...* i przy popełnieniu tych samych błędów w zakresie określenia zastosowanych narzędzi badawczych (powiększonych dodatkowo o określenie mianem metod technik badawczych, jak np. analiza zawartości dokumentów, czy krytyczna analiza literatury naukowej), Habilitant przeprowadził weryfikację postawionych hipotez, dążąc do osiągnięcia wyznaczonych sobie celów badawczych. Analiza prowadzona była w sposób rzetelny i wnikliwy, a krytyczne podejście Habilitanta do badanego materiału źródłowego i wniosków formułowanych przez innych badaczy przedmiotu (w polskiej i zagranicznej literaturze naukowej) pozwoliła mu na wypracowanie ostrożnych, lecz pewnych wniosków. Habilitant pozytywnie zweryfikował hipotezy badawcze wskazane w ppkt. 1, 2, 4 i 6, a negatywnie – wskazane w ppkt. 3 i 5 nin. recenzji. I chociaż wszystkie wnioski badawcze sformułowane przez Habilitanta należy ocenić jako interesujące i wartościowe pod względem naukowym, to za najbardziej istotne dla rozwoju badań nad problematyką brexitu uważam te, które wynikają z negatywnie

zweryfikowanych hipotez. Stoją one bowiem w sprzeczności z „probrexitowymi” poglądami wielu środowisk naukowych, eksperckich i politycznych (także w Polsce) i jako takie mogą stanowić niezwykle istotny wkład w debatę (nie tylko naukową) o celowości uczestniczenia państw europejskich w głównym nurcie integracyjnym, tj. w Unii Europejskiej (w tym pogłębiania tej integracji w wymiarze politycznym) oraz wielowymiarowych (pozytywnych i negatywnych) konsekwencjach pozostawania poza tym nurtem.

W kontekście powyższego uważam, że przedstawiony przez Habilitanta cykl powiązanych tematycznie publikacji naukowych stanowi znaczący wkład w rozwój dyscypliny nauki o polityce i administracji, zgadzając się równocześnie z podniesionym w treści autoreferatu argumentem, że część wypracowanych przez Habilitanta wniosków badawczych „można uznać za wypełnienie, lub przynajmniej zmniejszenie, pewnej luki badawczej w obrębie tej dyscypliny naukowej”.

3. Aktywność naukowa, dydaktyczna i organizacyjna Habilitanta

Oprócz działalności naukowej, której efektem było powstanie recenzowanego cyklu publikacji, w okresie od obrony rozprawy doktorskiej, Habilitant w obszarze tematycznym obejmującym system polityczny i konstytucyjny Wielkiej Brytanii napisał i opublikował monografię autorską pt. *Izba Lordów w parlamentaryzmie brytyjskim* (Wydawnictwo Sejmowe, Warszawa 2014, ss. 367), 2 artykuły naukowe i 3 rozdziały w pracach zbiorowych. Równoległe prowadził prace badawcze w obszarach tematycznych dotyczących: współczesnego parlamentaryzmu oraz izby drugiej parlamentu (czemu poświęcił monografię autorską pt. *Parlamente dwuizbowe: wybrane zagadnienia* (Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2020, ss. 199) i artykuł naukowy), polskiego systemu politycznego i polskiej demokracji po 1989 r. (czemu poświęcił m.in. 6 prac zbiorowych we współredakcji z J. Kornasiem, a także „choć nie w bezpośrednim odniesieniu do państwa polskiego (...) publikacje związane choćby systemu politycznego Konfederacji Szwajcarskiej, europejskich konwencji obywatelskich jako narzędzia walki z deficytem demokracji czy też reformy europejskiego prawa wyborczego jako próby wzmocnienia demokratycznego wymiaru Unii Europejskiej”) oraz tutoringów i edukacji spersonalizowanej (w ramach którego stał się współautorem pierwszego polskiego, kompleksowego podręcznika poświęconego tutoringowi oraz monografii stanowiącej rezultat wymiany doświadczeń między ośrodkami wdrażającymi programy nauczania oparte o metodę tutoringów).

W zakresie współpracy naukowej z innymi ośrodkami naukowymi, Habilitant odbył staż naukowy w Instytucie Nauk o Polityce i Administracji Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie w okresie styczeń-marzec 2023 r., czego wymiernym rezultatem były 2 artykuły naukowe napisane we współautorstwie z pracownikami w/w Instytutu. Ponadto, Habilitant współpracuje z Pracownią Badań Wyborczych Uniwersytetu Szczecińskiego w ramach projektów „Polki i Polacy wobec wyzwań stojących przed rodziną, starzenia się populacji oraz kwestii

światopoglądowych w kontekście preferencji wyborczych” (w latach 2018-2019) i „Społeczeństwo polskie wobec wyzwań stojących przed rodziną, starzeniem się populacji, migracji oraz kwestii światopoglądowych w kontekście preferencji politycznych” (planowane zakończenie w 2024 r.) koordynując prace badawcze w województwie małopolskim. Z kolei w ramach VI Going Abroad Fair & International Week na Uniwersytecie w Alcalá (Hiszpania) w 2021 r. Habilitant zorganizował seminarium naukowe, a następnie (w 2022 r.) przeprowadził wykłady w ramach programu Erasmus+ oraz (w październiku 2023 r.) odbył staż naukowo-dydaktyczny na Wydziale Ekonomii, Zarządzania Biznesem i Turystyki. Ponadto, jako stypendysta Erasmus+ prowadził on zajęcia na uniwersytetach w Wielkiej Brytanii, Portugalii, Grecji, Czechach, Włoszech, Hiszpanii, każdorazowo wykorzystując te okazje do nawiązania współpracy naukowej oraz realizacji badań w uczelni przyjmującej (np. poprzez przeprowadzenie kwerendy bibliotecznej).

Na uczelni macierzystej Habilitant uczestniczył w pracach kilku zespołów badawczych, m.in. kierując projektem „Nowa strategia budowy pozycji globalnej Wielkiej Brytanii po wyjściu z Unii Europejskiej – wymiar polityczny, gospodarczy i bezpieczeństwa” (w latach 2021-2022) oraz jako wykonawca projektów „Wyzwania polityki wewnętrznej i zagranicznej III RP w XXI wieku – perspektywa bilateralna i multilateralna”. (w latach 2020-2022) i „Wielka Brytania wobec nowych wyzwań trzeciej dekady XXI wieku. Implikacje dla państw anglosaskich” (planowane zakończenie w 2024 r.). W 2022 r. uczestniczył też w pracach zespołu badawczego przygotowującego analizę ekspercką dla Centrum Polityk Publicznych (niezależnego think-tanku przy UEK). Efektem prac zespołu było opracowanie raportu *Jak rodzą się społeczne bzdury?* (Małopolska Szkoła Administracji Publicznej, Kraków 2022).

Habilitant jest sekretarzem Redakcji oraz członkiem Rady Naukowej czasopisma naukowego „Krakowskie Studia Małopolskie” (od 2017 r.). W latach 2020-2023 był członkiem Komitetu Redakcyjnego czasopisma popularno-naukowego „Zdanie”.

Pracując w Katedrze Studiów Politycznych UEK, Habilitant jest odpowiedzialny za organizację 3 konferencji naukowych o zasięgu międzynarodowym, pełniąc przy tym każdorazowo funkcje przewodniczącego Komitetu Organizacyjnego oraz sekretarza Rady Naukowej konferencji. Jako Kierownik Programu UEK Honours „WISE” jest on współprzewodniczącym Komitetu Organizacyjnego dorocznego Sympozjum Naukowego WISE. Ponadto, zorganizował i przeprowadził 8 seminariów naukowych we współpracy z Fundacją im. Friedricha Eberta oraz Centrum im. Ignacego Daszyńskiego. Oprócz tego, Habilitant uczestniczył czynnie w 34 konferencjach naukowych o zasięgu ogólnokrajowym i międzynarodowym.

W zakresie osiągnięć dydaktycznych, Habilitant ukończył Szkołę Tutorów organizowaną przez Collegium Wratislaviense (w 2014 r.), uzyskując certyfikat tutora akademickiego i od tego czasu prowadzi zajęcia indywidualne (tzw. tutoriale) z uczestnikami różnych projektów edukacyjnych. Był on również jednym z pomysłodawców i założycieli nowatorskiego projektu

edukacyjnego o nazwie „Wydziałowa Indywidualna Ścieżka Edukacyjna” (WISE), w którym (po przekształceniu w Program UEK Honours „WISE”) pełni funkcję kierownika Komitetu Programu. Jako uczestnik projektu „Mistrzowie Dydaktyki” realizowanym przez UEK na zlecenie Ministerstwa Edukacji i Nauki, odbył staż dydaktyczny na Uniwersytecie w Gandawie (Belgia). W roku 2023 brał także udział w kolejnym projekcie ministerialnym – „Doskonałość Dydaktyczna Uczelni” – w ramach którego pracował w zespole eksperckim, którego zadaniem było m.in. opracowanie rekomendacji dotyczących dalszego rozwoju tutoringu akademickiego w UEK.

W ramach bieżących zajęć dydaktycznych, Habilitant prowadzi 16 przedmiotów w j. polskim oraz 6 w j. angielskim. Od r. ak. 2013/2014 pełnił (i nadal pełni) funkcję promotora prac licencjackich i magisterskich. Pod jego kierunkiem zostało opracowanych i obronionych 198 prac w j. polskim oraz 31 prac w j. angielskim.

Osiągnięcia organizacyjne Habilitanta, tj. funkcje pełnione na UEK zostały wskazane w cz. 1 nin. recenzji. Należy podkreślić, że wiele z tych funkcji (podobnie jak opieka nad dwoma kołami naukowymi oraz aktywność medialna Habilitanta) wiąże się z popularyzacją nauki.

Wielopłaszczyznowa aktywność Habilitanta została pozytywnie oceniona przez władze UEK, o czym świadczą nagrody rektorskie za indywidualne osiągnięcia w dziedzinie naukowej w latach 2012, 2014 i 2020, w dziedzinie dydaktycznej w latach 2009, 2010, 2013-2015 i 2017-2022 oraz w dziedzinie organizacyjnej w latach 2008, 2009, 2013 i 2017-2022, a także nagrody Parlamentu Studenckiego UEK w latach 2012-2023. W roku 2016 Habilitant otrzymał również brązowy Medal na Długoletnią Służbę.

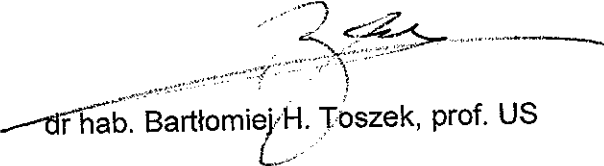
4. Wniosek

Przedstawiony do oceny cykl powiązanych tematycznie publikacji naukowych pt. „Przyczyny oraz systemowe i międzynarodowe konsekwencje wystąpienia Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej”, pomimo pewnych niedociągnięć, należy uznać za osiągnięcie naukowe stanowiące istotny wkład w rozwój dyscypliny nauk o polityce i administracji. Poszczególne elementy cyklu, a zwłaszcza stanowiąca jego część zasadniczą monografia autorska *Zrozumieć Brexit. Przyczyny wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z Unii Europejskiej* stanowią świadectwo wysokich umiejętności analitycznych Habilitanta.

Dorobek naukowy Habilitanta wykazuje wprawdzie umiarkowany stopień umiędzynarodowienia, lecz jest znaczący pod względem ilościowym, a zwłaszcza jakościowym. Habilitant posiada również istotne osiągnięcia dydaktyczne i organizacyjne (w tym w zakresie popularyzacji nauki).

Biorąc powyższe pod uwagę stwierdzam, że dr Łukasz Danel spełnia, w mojej ocenie w stopniu wystarczającym, wymogi sformułowane w art. 219 ust. 1 ustawy z dn. 20 lipca 2018

r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. W tym stanie rzeczy popieram wniosek Habilitanta o nadanie mu stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauk o polityce i administracji.

dr hab. Bartłomiej H. Toszek, prof. US